

Bryssel 17.3.2021
COM(2021) 129 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

Yhteiset toimet Euroopan turvallista ja pysyvää avautumista varten

1. JOHDANTO

Covid-19-pandemian seuraavat kuukaudet edellyttävät tarkkaa tasapainoa. Virus on edelleen merkittävä uhka koko maailmassa. EU:n kansalaisiin ja terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuu edelleen paineita, ja uudet virusmuunnokset aiheuttavat uusia tautitapauksia. Samaan aikaan voidaan odottaa viruksen esiintyvyyden vähenevän huomattavasti, mikä parantaa mahdollisuuksia poistaa kansalaisia ja taloutta yhtä lailla rasittavat rajoitukset. Tässä tiedonannossa hahmotellaan tietä tasapainoiselle toimintalinjalle ja EU:n yhteiselle lähestymistavalle ja esitetään, mitä on syytä tehdä, jotta voimme nopeammin palata eurooppalaiseen elämäntapaamme, mutta turvallisesti ja kestävästi ja siten, että virus pysyy hallinnassa.

Covid-19-pandemian hallitseminen on edellyttänyt ennennäkemättömiä rajoituksia. Näistä rajoituksista aiheutuu edelleen suuri ja jatkuvasti nouseva hinta ihmisille, perheille, yhteisöille ja yrityksille. Tietyt jäsenvaltiot ovat laajentaneet tai asettaneet kokonaan uusia rajoituksia muunnosten aiheuttamien riskien vuoksi, mikä on aiheuttanut häiriöitä kansalaisille ja toimitusketjuille. Eri puolella sisämarkkinoita on luotava edellytykset turvalliselle ja koordinoitulle rajoitusten poistolle, jotta kansalaiset voivat taas käyttää kaikkia oikeuksiaan ja jotta taloudellinen ja yhteiskunnallinen toiminta voi käynnistyä jälleen. Tämä luo hyvän kansanterveystilanteen, jonka pohjalta voidaan käynnistää kansalaisten ja yritysten kipeästi tarvitsema elpyminen.

EU:n kansalaisilla on perustellut syyt odottaa tilanteen paranevan. Erityisesti apua odotetaan rokotuksista. Rokottaminen on pääasiallinen keino torjua virusta, ja jo nyt on selvää näyttöä siitä, että rokotetuilla väestöryhmillä on merkittävä suoja tautia vastaan. EU:n ja jäsenvaltioiden vuonna 2020 tekemät investoinnit rokotteen kehittämiseen ja tuotantoon sekä nyt käynnissä olevat toimet rokotteen tuotannon ja EU:hun suuntautuvien toimitusten lisäämiseksi tuottavat tulosta: kaikkien jäsenvaltioiden rokotetarjonta lisääntyy, ja EU:ssa luvan saaneita rokotteita odotetaan saatavan 300 miljoonaa annosta lisää vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Näiden rokotteen nopea ja tehokas käyttöönotto jäsenvaltioissa on keskeinen tekijä, jonka avulla uusien tautitapausten määrä voi vähentyä ja joka määrittää, milloin ja miten rajoitukset voidaan poistaa. Hyvä hygienia ja lähikontaktien välttäminen ovat kuitenkin edelleen keskeisiä keinoja viruksen torjumiseksi, kunnes saavutetaan laaja rokotuskattavuus.

Rajoituksia poistettaessa on otettava opiksi vuoden 2020 kokemuksista ja vältettävä lisäkustannuksia, joita koituu siitä, että rajoituksista toistuvasti luovutaan ja ne otetaan käyttöön uudestaan. Rajoituksia poistettaessa kaikkien vaiheiden toimien on oltava pysyviä, jotta voidaan saavuttaa kansalaisten luottamus ja luoda elpymiselle vakaa perusta. Yksi keskeisistä toimista on HERA Incubator -suunnitelma¹, jolla puututaan erityisesti riskiin siitä, että covid-19-tilanne huononee ja rokotteen vaikutus heikkenee virusmuunnosten vuoksi.

Tässä tiedonannossa kehoitetaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön koordinoitu lähestymistapa turvalliseen avautumiseen ja esitetään toimia ja välineitä tämän yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Jokainen vaihe on tehokkaampi ja vakuuttavampi, jos se on osa koko EU:n

¹ HERA Incubator: varautuminen yhdessä covid-19-muunnosten aiheuttamaan uhkaan, COM(2021) 78, 17. helmikuuta 2021.

laajuista turvallisen ja pysyvän avautumisen lähestymistapaa. Sen tavoitteena on poistaa rajoitukset yhteisellä toimenpidekokonaisuudella, jonka perustana on selkeä käsitys siitä, miten virus voidaan torjua tehokkaasti ja pysyvästi. Avautuminen on hitaampaa, kalliimpaa ja vähemmän kestävä, jos jäsenvaltiot eivät tee yhteistyötä. Lisäksi koordinoitulla Euroopan avautumisella varmistetaan sisämarkkinoiden jatkuvuus, joka liittyy erottamattomasti taloudelliseen ja sosiaaliseen elämään niin eurooppalaisille kuin niille, jotka ovat vuorovaikutuksessa heidän kanssaan kaupan ja talouden tai liikkuvuuden kautta. EU:n jäsenvaltioiden keskinäinen riippuvuus tarkoittaa, että niin kauan kuin tietyt jäsenvaltiot soveltavat rajoituksia, myös muiden jäsenvaltioiden mahdollisuudet onnistuneeseen avautumiseen ovat rajalliset.

EU:n sisäisten toimien on edettävä samaa tahtia maailmanlaajuisen etenemisen kanssa. EU:n sitoutuminen avoimuuteen ohjaa sen lähestymistapaa avointen yhteiskuntien ja talouksien asteittaiseen palauttamiseen. Tämä maailmanlaajuinen haaste voidaan ratkaista vain globaalilla lähestymistavalla, ja yhteiset maailmanlaajuiset ratkaisut ovat paras tapa varmistaa elpymisen kestävyys.

2. YHDESSÄ KOHTI AVAUTUMISTA

Epidemiologinen tilanne vaihtelee eri puolilla EU:ta ja jäsenvaltioiden sisällä, samoin kuin viruksen leviämisen rajoittamiseksi toteutetut toimenpiteet. Tähän mennessä on kuitenkin opittu, että keskinäisen riippuvuutemme takia rajoitusten asettaminen yhdessä osassa EU:ta vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin. Voimme olettaa, että sama koskee näiden rajoitusten purkamista. Tämä edellyttää yhteistä lähestymistapaa purkamistoimien ohjaamiseen kaikkialla EU:ssa.

Jäsenvaltioiden hallitusten määräämillä erilaisilla rajoituksilla – jotka koskevat liikkumista ja matkustamista, ystävien ja sukulaisten tapaamista, kouluja ja korkeakouluja, kauppoja, kulttuuritiloja, ravintoloita ja baareja – on ollut ratkaiseva vaikutus viruksen hallintaan. Tällaisten rajoitusten aikataulua ja valikoimaa koskevat valinnat ovat sekä olleet seurausta viruksen esiintyvyydestä että vaikuttaneet siihen. Viime vuoden kokemukset ovat osoittaneet, että on eduksi hallita tilannetta ennakoivasti sen sijaan, että reagoitaisiin hallitsemattomasti etenevään tilanteeseen. Tämä pätee myös, kun vähitellen arvioidaan rokotusten vaikutusta tartuntaketjujen katkaisemiseen ja infektioiden vähentämiseen. Näyttöön perustuva päätöksenteko, joka pohjautuu vahvoihin epidemiologisiin indikaattoreihin, on avainasemassa määrittäessä avautumisen oikeaa ajankohtaa, jolloin virus on riittävästi hallinnassa, jotta rajoituksia voidaan höllentää, ja vältetään rajoitusten kesto pidempään kuin on tarpeen.

Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC) vahvistaa tänään kehiksen, jonka avulla jäsenvaltiot voivat tehdä näitä päätöksiä. Lähestymistavassa on tarkoitus määritellä tasot, jotka kuvastavat kunkin jäsenvaltion epidemiologista tilannetta. Näin voidaan tehdä simulaatioita, jotka havainnollistavat, kuinka paljon kullakin jäsenvaltiolla on liikkumavaraa keventää rajoituksia ilman, että vaarana on viruksen leviämisen uudelleen. Selkeät epidemiologiset ohjeelliset kynnsarvot helpottavat koordinoitua, ennakoitavuutta ja avoimuutta. Aiempaa

selkeämpi tieteellinen perusta² auttaa ymmärtämään ja hallitsemaan toimenpiteiden lopettamisen yhteyttä covid-19-taudin esiintyvyyteen ja kuolleisuuteen rokotusvauhdin kiihtyessä. ECDC:n kehittämä interaktiivinen digitaalinen väline on valmis jäsenvaltioiden käyttöön huhtikuussa.³ Eri jäsenvaltiot voivat edelleen tehdä erilaisia valintoja eri aikoina sen suhteen, mitä rajoituksia sovelletaan ja mitä poistetaan, ja kehys auttaa niitä priorisoimaan näitä valintoja tarjoamalla yhteisen käsityksen todennäköisistä vaikutuksista.

Yhteisesti sovitun kehyksen käyttäminen edistää prosessissa etenemistä jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen pohjalta. Muutoin avautumista jarruttaa se, että jäsenvaltiot varovat muiden jäsenvaltioiden tilanteen mahdollista vaikutusta. Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään tämän lähestymistavan ja toteuttamaan jatkotoimia nopeasti.

Yhteinen kehys voi myös lisätä kansalaisten luottamusta tehtyihin päätöksiin, mikä on ratkaisevan tärkeää, kun pandemiaväsytys tai liiallinen itsetyytyväisyys heikentävät sääntöjen noudattamista rokotusten edetessä. On myös hyvin tärkeää tehdä yhteistyötä puolueettoman tiedon tarjoamisessa ja tehokkaita rokotuskampanjoita jarruttavan disinformaatiotulvan torjumisessa.

3. EUROOPAN TURVALLINEN AVAUTUMINEN

Turvallinen paluu vapaaseen liikkuvuuteen

EU:n kansalaisille tärkeä osa rajoitusten poistamista on mahdollisuus käyttää jälleen oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja muita perusoikeuksia kaikkialla EU:ssa. Kun epidemiologinen tilanne paranee riittävästi, koordinoitulla lähestymistavalla vapaaseen liikkuvuuteen varmistetaan, ettei avautuminen tapahdu liian nopeasti viruksen hallinnan kannalta. Kansalaisten on myös voitava käyttää oikeuksiaan täysin syrjimättömästi.

Komissio on hyväksymässä lainsäädäntöehdotusta yhteisestä kehyksestä **digitaaliselle vihreälle todistukselle**, joka kattaa saadut rokotukset, tehdyt testit ja sairastetun taudin. Näin otetaan käyttöön EU:n tason lähestymistapa tällaisten todistusten myöntämiseen, tarkastamiseen ja hyväksymiseen, jotta todistusten haltijat voivat käyttää oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen EU:n sisällä. Samalla voidaan helpottaa EU:n lainsäädännön mukaisesti käyttöön otettujen covid-19-rajoitusten purkamista. Näin kaikilla EU:n kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään on mahdollisuus saada turvallinen ja yhteentoimiva todistus. Kaikkien jäsenvaltioiden on määrä hyväksyä todistus tarvittaessa riittäväksi todisteeksi, jotta voidaan luopua covid-19-taudin leviämisen hillitsemiseksi käyttöön otetuista vapaan liikkuvuuden rajoituksista, kuten karanteeni- tai testausvaatimuksista. On tärkeää korostaa, että myös henkilöiden, joilla ei ole tällaista todistusta, on edelleen voitava matkustaa, eikä todistuksen saaminen ole edellytys vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden tai muiden perusoikeuksien käyttämiselle. Todistuksiin on tärkeä voida luottaa, jotta ne hyväksytään yleisesti. Todistuksia voitaisiin käyttää tarkistettaessa,

² Komission Yhteisen tutkimuskeskuksen covid-19-pandemian skenaarioiden analyysivälineet ovat jo nyt interaktiivisia keinoja, joilla voidaan simuloida rokotusstrategioiden vaikutuksia yhdistettyinä erilaisiin kansallisen ja alueellisen tason toimenpiteisiin.

³ Suunnitelmana on, että jäsenvaltioiden päättäjät ja kansanterveyden ammattilaiset voivat valita, käyttävätkö ne omia vai ECDC:n arvioita määrittäessään tosiasiallista tarttuvuuslukua ja rokotuskattavuutta.

voivatko ihmiset matkustaa ilman, että heihin sovelletaan väliaikaisia rajoituksia, joita saatetaan asettaa viruksen leviämisen hillitsemiseksi, kuten testaamista saapumisen yhteydessä ja karanteenia. Paketti kattaa myös EU:n alueella laillisesti asuvat ja oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset.

Tänään esitetty ehdotus on joustava ja yksinkertainen väline, jonka on tarkoitus olla saatavilla sekä sähköisenä että paperiversiona. Sen avulla yhden jäsenvaltion viranomaiset voivat tarvittaessa tarkastaa toisessa jäsenvaltiossa annetun todistuksen nopeasti, turvallisesti ja vaivattomasti. Todistuksessa annettaisiin vain vähimmäismäärä tietoja (esimerkiksi rokotuspäivämäärä, annettu rokote ja covid-19-testin tekopäivä). Jotta olisimme valmiina matkailun lisääntymiseen kesällä, ehdotus on käsiteltävä ja hyväksyttävä Euroopan parlamentissa ja neuvostossa nopeasti. Lähitulevaisuudessa komissio harkitsee myös, ehdottaako se muutoksia suositukseen⁴ koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen. Joka tapauksessa kaikkia poikkeuksia, jotka koskevat välttämätöntä matkustamista ja joita on suositeltu esimerkiksi kausi-, kuljetus- ja rajatyöntekijöitä varten, olisi sovellettava edelleen. Tavaraliikenteen ”vihreitä kaistoja” koskevia periaatteita on sovellettava edelleen kaikilta osin aina, kun sisäraajatarkastukset otetaan viimeisenä keinona väliaikaisesti uudelleen käyttöön.

Digitaalisia vihreitä todistuksia koskevan lainsäädännön täytäntöönpano edellyttää myös sopivaa **tekniistä kehystä**, joka määrittää EU:n tasolla ja otetaan käyttöön jäsenvaltioiden tasolla. Näin voitaisiin varmistaa yhteentoimivuus ja henkilötietojen suojan noudattaminen kaikilta osin. Tämä työ olisi saatava päätökseen ja järjestelmä käyttöön kesäkuun puoliväliin mennessä. Teknisessä kehyksessä otetaan huomioon maailmanlaajuiset pyrkimykset matkustusrajoitusten lieventämiseksi. Yhteentoimivuus Maailman terveysjärjestön (WHO) kehittämien järjestelmien kanssa olisi huomioitava alusta alkaen. Tekninen kehys antaa myös mahdollisuuden lisätä kolmansissa maissa myönnettyt yhteensopivat todistukset samaan järjestelmään. Digitaalista vihreää todistusta koskeva ehdotus on riittävän joustava, jotta siinä voidaan ottaa huomioon uusi tieteellinen näyttö ja ohjeistus, kun saadaan lisää tietoa rokotusten ja uusien muunnosten vaikutuksista ja siitä, kuinka hyvä suoja infektiosta toipuneilla ihmisillä on.

Komissio on myös hyväksymässä rinnakkaista ehdotusta, joka koskee digitaalisen vihreän todistuksen myöntämistä jäsenvaltioissa laillisesti asuville tai oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille, joilla on oikeus matkustaa EU:n sisällä⁵. Matkustaminen EU:ssa helpottuisi, jos tällaisella kolmannen maan kansalaisella on todistus, joka on riittävän luotettava todiste rokottamisesta tai joka on annettu digitaalisen vihreän todistuksen luotettavuuskehyksen kanssa yhteentoimivan järjestelmän mukaisesti.

Tärkeä osa avautumista on kolmansien maiden kansalaisten turvallinen matkustaminen EU:hun. **Turismi ja muu matkailu EU:n ulkopuolelta** kuuluvat merkittävällä tavalla EU:n avoimuuteen. Niissä olisi pyrittävä samaan turvallista avautumista koskevaan tavoitteeseen kuin muussakin toiminnassa. Tällainen kehys on jo annettu suosituksessa⁶ maista, joissa epidemiologinen tilanne

⁴ Neuvoston suositus (EU) 2020/1475, annettu 13 päivänä lokakuuta 2020, koordinoitusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta.

⁵ SEUT-sopimuksen 77 artiklan (Schengen-oikeusperusta) nojalla.

⁶ Neuvoston suositus (EU) 2020/912, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2020, EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta.

on sellainen, että EU:hun suuntautuva muu kuin välttämätön matkustaminen on mahdollista. Neuvoston olisi seurattava tarkkaavaisesti tilanteen kehittymistä EU:n ulkopuolisissa maissa ja erityisesti niissä maissa, joissa covid-19-taudin voidaan todeta vähentyneen kestävästi esimerkiksi laajoilla rokotuksilla, joissa on käytetty tehokkaiksi osoitettuja rokotteita. Toinen tärkeä tekijä olisi se, että kolmannessa maassa olisi vain vähän huolta aiheuttavia virusmuunnoksia.

Komissio seuraa nyt suosituksen toimivuutta tarkasti ja ehdottaa siihen muutoksia tapahtuneen kehityksen mukaisesti. Näitä voisivat olla muutokset, joilla otetaan huomioon digitaalinen vihreä todistus sekä WHO:n ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön maailmanlaajuisesti toteuttamat aloitteet. Muutokset voivat aikanaan helpottaa rajoitusten mukauttamista, mikäli kolmannelle maasta tuleva matkustaja voi esittää todistuksen, joka osoittaa hänen covid-19-tilanteensa ja joka on myönnetty riittävän luotettavaksi tai digitaalisen vihreän todistuksen kanssa yhteentoimivaksi katsotussa järjestelmässä, kunhan todistus on saatavilla EU:n jäsenvaltioissa. Komissio tekee samaan aikaan tiivistä yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa. Näitä ovat esimerkiksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö⁷, YK:n Maailman matkailujärjestö⁸ ja G20-ryhmän työryhmä, joka käsittelee maailman matkailun käynnistämistä ja elvyttämistä kestäväällä tavalla.

Digitaalisen vihreän todistuksen käyttöönottoon olisi sisällyttävä selkeä ja avoin tiedottaminen kansalaisille todistuksen soveltamisalan ja käytön selittämiseksi, henkilötietojen suojaa koskevien turvakeiden selventämiseksi ja kansalaisten vakuuttamiseksi siitä, että kyseessä on väline, jonka avulla vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia on mahdollista käyttää kaikilta osin.

Matkustajiin sovellettavia testaus- ja karanteeniohjeita⁹ päivitetään, jotta rajoilla toteutettaviin toimenpiteisiin sovellettaisiin yhdenmukaisempaa ja ennakoitavampaa lähestymistapaa, joka olisi helpommin matkustajien ja kuljetuspalvelujen tarjoajien ymmärrettävissä.

Testaus ja jäljittäminen avautumisen välineinä

Pelkkä onnistunut rokottaminen ei riitä kitkemään virusta. Epidemiologista tilannetta on edelleen seurattava ja siihen on reagoitava, joten testaaminen ja kontaktien jäljittäminen ovat edelleen hyvin tärkeitä. Tämä on erityisen tärkeää avautumisen yhteydessä, jotta voidaan olla varmoja, että mahdollinen viruksen uusi aktivoituminen havaitaan nopeasti.

EU on julkaissut ohjeasiakirjoja, joilla tuetaan testausstrategioiden kehittämistä ja täytäntöönpanoa kaikkialla EU:ssa, sekä suosituksia¹⁰ tueksi yhteiselle lähestymistavalle eri testien käyttöön sekä niiden tulosten validointiin ja vastavuoroiseen tunnustamiseen. Jäsenvaltiot keskustelevat säännöllisesti EU:n terveysturvakomiteassa testausstrategioista ja uusista markkinoille tulevista testeistä. Terveysturvakomitea on myös sopinut pika-antigeenitestien yhteisestä luettelosta covid-19-taudin diagnoosia varten sekä pika-antigeenitesteistä, joiden

⁷ <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-international-mobility-and-trade-in-services-the-road-to-recovery-ec716823/>

⁸ <https://www.unwto.org/unwto-convenes-global-tourism-crisis-committee>

⁹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/guidelines-covid-19-testing-and-quarantine-air-travellers>

¹⁰ Komission suositus (EU) 2020/1595, annettu 28 päivänä lokakuuta 2020, covid-19-testausstrategioista, mukaan lukien nopeiden antigeenitestien käyttö, C(2020) 7502.

tulokset jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti¹¹. Lisäksi komissio toimittaa jäsenvaltioille nyt 20 miljoonaa pika-antigeenitestistä.¹² Pika-antigeenitestien tarkkuus ja saatavuus kehittyvät edelleen. Niitä käytetään yhä enemmän, ja ne ovat hyödyllisiä palvelujen ja turvallisen matkustamisen helpottamisessa.

Myös *itse tehtäviä covid-19-testejä* (sekä pyyhkäisynäytteitä että testipakkauksia) alkaa nyt tulla markkinoille. Komissio ja ECDC tarkkailevat niitä. ECDC julkaisee tänään covid-19-taudin itsetestausta koskevat tekniset ohjeet, jotka sisältävät esimerkiksi yksityiskohtaiset tiedot testien saatavuudesta, mahdollisista vaikutuksista ennaltaehkäisy- ja valvontatoimiin, kliinisestä suorituskyvystä verrattuna ”kultaisen standardin” RT-PCR-testeihin, vaikutuksista raportointiin ja epidemiologiseen seurantaan sekä asianmukaisen käytön olosuhteista. Komissio seuraa terveysturvakomitean kautta, käyttävätkö maat itse tehtäviä pika-antigeenitestejä ja jos käyttävät, miten, tai harkitsevatko maat niiden käyttöä.

Yksi tärkeä testien käyttöalue on viruksen ja sen muunnosten seuranta jätevesissä. Sen avulla voidaan saada nopeasti ja edullisesti tietoa virusesiintymistä ja siten mahdollisesta uudesta aktivoitumisesta: seuraamalla vain 6 000:tta jäteveden keräyspistettä virusta voidaan jäljittää jätevesistä, jotka ovat peräisin 70 prosentilta EU:n väestöstä. Jätevesien seurantaa voidaan käyttää ennaltaehkäisy- tai ennakkoarvioitustarkoituksiin, sillä viruksen havaitseminen jätevedessä on merkki sen mahdollisesta uudesta leviämisestä. Vastaavasti viruksen puuttuminen jätevedestä saattaa osoittaa, että riskin voidaan katsoa olevan pienempi tietyllä väestöalueella ja että viruksen leviämisen hillitsemiseksi käyttöön otetut toimenpiteet ovat olleet toimivia. On siis ratkaisevan tärkeää, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön tehokkaita jäteveden seurantajärjestelmiä, joilla varmistetaan, että asiaankuuluvat tiedot toimitetaan viipymättä toimivaltaisille terveysviranomaisille.

Komissio antaa tänään suosituksen¹³, jolla tuetaan johdonmukaista lähestymistapaa *jätevesien seurantaan* covid-19-viruksen ja sen muunnosten jäljittämiseksi. Suositus perustuu jäsenvaltioiden osaamiseen ja kokemukseen, ja se sisältää erityisiä ohjeita jätevesien seurantaverkoston rakenteesta ja hallinnoinnista, jotta tiedot voidaan välittää terveysviranomaisille nopeasti. Suosituksella edistetään yhteisten näytteenotto-, testaus- ja analysointimenetelmien käyttöä eurooppalaisen tiedonvaihtofoorumin avulla. Tähän osoitetaan rahoitusta, jolla tuetaan johdonmukaisten jätevesien seuranta- ja valvontastrategioiden ja -toimien käyttöönottoa kaikkialla EU:ssa ja vahvistetaan jäsenvaltioiden ja kumppanimaiden valmiuksia pitkällä aikavälillä.

Pelkästään testaamalla ei torjuta tartuntatauteja. Siihen on liityttävä seurantatoimia ja sitä on käytettävä tehokkaasti. Jäljittämällä on keskeinen rooli Euroopan turvallisessa avautumisessa kokonaistilanteen parantuessa, kun viruksen erillisten esiintymien tehokas hillitseminen on erityisen tärkeää. *Mobiililaitteille tarkoitetut kontaktien jäljityssovellukset* voivat auttaa katkaisemaan tartuntaketjuja ja pelastamaan ihmishenkiä täydentämällä perinteistä kontaktien

¹¹ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/covid-19_rat_common-list_en.pdf

¹² Komissio myös allekirjoitti 18. joulukuuta Abbott- ja Roche-yritysten kanssa jopa 100 miljoonan euron puitesopimuksen yli 20 miljoonan pika-antigeenitestin hankinnasta. Hankinta rahoitetaan hätätilanteen tukivälineestä.

¹³ C(2021) 1925.

jäljitystä. Koska virusmuunnokset tarttuvat aiempaa helpommin, on tärkeää, että sovelluksissa käytettyjä parametreja tarkistetaan ja tarvittaessa mukautetaan koordinoitusti ECDC:n ja kansallisten viranomaisten kanssa. Komissio tukee jäsenvaltioita niiden harkitessa lisäominaisuuksia kontaktien jäljitysovellusten parantamiseksi ja kannustaessa kansalaisiaan niiden käyttöönottoon ja käyttöön. Tällainen lisäominaisuus voisi olla esimerkiksi tulostaulu, joka sisältää viimeisimmät tiedot kansanterveydellisestä tilanteesta ja rokotusten etenemisestä. Samoin käyttäjille voitaisiin sovellusten kautta tiedottaa, että he ovat aiemmin olleet tapahtumassa tai paikassa, jossa on todettu vahvistettuja covid-19-tapauksia.

Jäsenvaltiot keräävät myös tietoja niiden alueelle rajan yli saapuvilta matkustajilta kansallisilla **matkustajatietolomakkeilla** (PLF). Kontaktien jäljittämisestä EU-maissa vastaavien viranomaisten keskinäinen tiedonvaihto voi olla erityisen tärkeää silloin, kun matkustajat ovat rajaa ylittäessään tiiviisti lähellä toisiaan, esimerkiksi lentokoneissa tai junissa. Komissio on kehittänyt alustan, joka mahdollistaa tietojenvaihdon jäsenvaltioiden PLF-järjestelmien välillä.

Jotta jäsenvaltiot voivat vaihtaa asiaankuuluvia matkustajatietoja tietojenvaihtoalustan kautta, komissio julkaisee luonnoksia toimenpiteistä varmistaa, että henkilötietojen laillisella käsittelyllä on kesän matkailukauteen mennessä EU:n oikeusperusta.¹⁴ Samalla vahvistetaan ne rajalliset ja tarkoin määritellyt datajoukot, joita viranomaiset vaihtavat keskenään, sekä eri käyttäjien roolit ja vastualueet.

Jos jäsenvaltiolla ei ole sähköistä PLF-järjestelmää, EU:n yhteisessä Healthy Gateways -hankkeessa on kehitetty EU:n sähköinen PLF-alusta keskitetyksi yhteyspisteeksi ja pilvisäilytyspalveluksi, joka mahdollistaa kerättyjen matkustajatietolomakkeiden tallentamisen. Nämä kaksi alustaa – PLF-tietojenvaihtoalusta ja EU:n sähköinen PLF-alusta – ovat toisiaan täydentävät ja yhteen liitetyt hankkeet. Näiden välineiden avulla rajan ylittävien matkustajien kontakteja voidaan jäljittää nopeammin ja tehokkaammin.

Viruksen hallinta jatkuu: hoidot ja lääkinnälliset laitteet

Covid-19-taudin **hoitomuodot** ovat kehittyneet, mikä on auttanut pelastamaan ihmishenkiä, nopeuttanut toipumista ja lyhentänyt sairaalahoidon kestoa. Tästä on hyötyä sekä potilaille että kovan paineen alaisina oleville terveydenhuoltojärjestelmille. Komissio käyttää useita välineitä, kuten yhteishankintoja, varmistaa, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus käyttää tällä hetkellä covid-19-tapausten hoitamiseen käytössä olevia rajallisia hoitoja sekä tutkimusohjelmia. Toimia on lisättävä ja nopeutettava. Huhtikuun puolivälissä on tarkoitus antaa **EU:n yhteinen hoitokeinoja koskeva strategia**. Samantyyppisellä lähestymistavalla, jota on onnistuneesti sovellettu rokotteisiin, pyritään nyt nopeuttamaan tutkimusta ja valmistusta, jotta jäsenvaltiot pääsevät käyttämään näitä arvokkaita hoitoja tarvittavassa laajuudessa ja tarvittavalla nopeudella. Hoitoja varten otetaan käyttöön aiempaa joustavampia sääntelytoimenpiteitä, esimerkiksi helpotetaan merkintöjä, jotta voidaan mahdollistaa hoitokeinojen nopea ja laajamittainen tarjonta pandemian aikana.

Teknologiaa voidaan käyttää myös muilla tavoilla. **Desinfiointirobotit** kykenevät desinfioimaan normaalikokoisen potilashuoneen jopa 10 minuutissa ultraviolettivalon avulla ja käsittelemään

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives?frontEndStage=ISC_WORKFLOW

vähintään 18 huonetta yhdellä latauksella. Näiden robottien avulla voidaan saada aikaan steriili sairaalaympäristö aiheuttamatta henkilöstölle tarpeettomia riskejä. Tällaisia robotteja ollaan ostamassa 12 miljoonalla eurolla vähintään 200 kappaletta toimitettaviksi EU:n sairaaloihin vuoden 2021 aikana.

Apu eniten kärsineille aloille turvalliseen avautumiseen valmistauttaessa

Tietyt Euroopan dynaamisimmat alat – matkailu, kulttuuri ja liikenne – ovat kärsineet pandemiasta eniten. Mitä enemmän voidaan tehdä niiden avaamiseksi työntekijöille¹⁵ ja kansalaisille turvallisesti ja luottamusta rakentavalla tavalla, sitä nopeammin elpyminen voi alkaa näillä aloilla, joilla monet yritykset ovat suuressa vaarassa ja joista monet työpaikat ovat riippuvaisia.

Euroopan **matkailun** ekosysteemi on häiriintynyt voimakkaasti. Matkailun osuus kansallisesta BKT:stä on 12 jäsenvaltiossa 10–25 prosenttia, ja neljä EU:n jäsenvaltiota oli vuonna 2019 maailman kymmenen suosituimman matkailukohteen joukossa kansainvälisten matkailijoiden ja tulojen perusteella. Matkailupalvelujen alalla tulot laskivat 70 prosenttia vuonna 2020 ja jopa 11 miljoonaa työpaikkaa on vaarassa¹⁶. Alan yritysten luottamus onkin luottamusindikaattorin mukaan kaikkein heikoin. Yöpymiset vähenivät EU:ssa 52 prosenttia ja kansainvälisten matkailijoiden määrä 68 prosenttia vuonna 2020.¹⁷ Joidenkin jäsenvaltioiden taloudet ovat erittäin riippuvaisia kansainvälisestä matkailusta, eikä ulkomaisten matkustajien menetyksiä pystytä kompensoimaan kotimaan matkailulla. Matkustamisen ja matkailun turvallinen avautuminen tuo miljoonia eurooppalaisia takaisin töihin ja voi vauhdittaa elpymistä monilla EU:n alueilla.¹⁸

Matkailun palauttaminen turvalliselle ja ennakoitavalle tasolle edellyttää kuluttajien luottamuksen palauttamista siihen, että heidän terveyttään ja oikeuksiaan suojellaan. Ladattavissa oleva *Re-open EU* -sovellus tarjoaa edelleen kansalaisille luotettavaa tietoa epidemiologisesta tilanteesta ja säännöistä eri puolilla EU:ta, myös digitaalisista vihreistä todistuksista. Se sisältää nyt myös uusia, käyttäjäystävällisiä matkareittitoimintoja.¹⁹ Selkeä EU:n laajuinen järjestelmä, jolla voidaan antaa ihmisille täysi luottamus kansanterveyttä koskeviin normeihin, voi olla todellinen edistysaskel, jolla selkiytetään tilannetta matkailijoille, hälvennetään jäljellä olevia huolenaiheita ja avataan ovi kesän tulevaan matkailukauteen. Komissio antoi vuonna 2020 liikenne-²⁰ ja vieraanvaraisuusaloille arvokasta ohjausta riskien minimoimiseksi.²¹ Komissio on myös pyytänyt Euroopan standardointikomiteaa laatimaan standardointiasiakirjan vieraanvaraisuusalan terveys- ja turvallisuuskäytäntöjen pohjaksi. Se tulee saataville ennen kesää. Tämä vapaaehtoinen väline helpottaa tiedottamista matkailualan yrityksille, jotta ne voivat

¹⁵ https://oshwiki.eu/wiki/Covid-19_%E2%80%93_Takaisin_ty%C3%B6paikalle_-_Ty%C3%B6paikkojen_mukauttaminen_ja_ty%C3%B6ntekij%C3%B6iden_suojelu

¹⁶ Tämä kohdistuu erityisesti nuoriin (13 % alan työntekijöistä on alle 24-vuotiaita) ja naisiin (joita alalla on 59 % työntekijöistä).

¹⁷ Lähde: Eurostat.

¹⁸ Komissio hyväksyi 13. toukokuuta 2020 ensimmäisessä matkailu- ja liikennepaketissa useita suuntaviivoja ja suosituksia: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/QANDA_20_870

¹⁹ <https://reopen.europa.eu/fi/>

²⁰ C(2020) 169/02.

²¹ EU:n ohjeet matkailupalvelujen asteittaisesta käynnistämisestä ja majoitus- ja ravitsemisliikkeiden terveyskäytännöistä – Covid-19, C(2020) 3251.

valmistautua ottamaan ihmiset vastaan turvallisesti. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden ja toimialan kanssa varmistaakseen tämän **EU:n matkailun terveyssinetin** onnistuneen käyttöönoton.

Komission, jäsenvaltioiden ja alan toimijoiden olisi tehtävä edelleen yhteistyötä ja järjestettävä tiedotuskampanjoita, joilla pyritään palauttamaan paitsi eurooppalaisten myös kolmansista maista tulevien matkailijoiden luottamus turvalliseen matkustamiseen Euroopassa.

Kolmas keino, jolla matkailualaa autetaan valmistautumaan Euroopan turvalliseen avautumiseen, on jatkaa yritysten – erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten ja mikroyritysten – tukemista, jotta voidaan pitää yllä covid-19-viruksen suhteen turvallisia palveluja ja mukauttaa matkailutuotteet uuteen todellisuuteen. Jäsenvaltiot voivat saada liikkeelle tukea ja investointeja tilanteesta eniten kärsineille aloille ja alueille osana koronavirusesinvestointialoitetta²² ja REACT-EU-välinettä. EU:n elpymis- ja palautumistukiväline ja koheesiopolitiikan rahastot osallistuvat eniten kärsineiden alojen kestäväen elpymisen tukemiseen. Euroopan aluekehitysrahasto 2021–2027 sisältää erityistavoitteen, joka liittyy taloudellisen kehityksen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen kulttuuri- ja matkailualoilla. Komissio julkaisee EU:n rahoitusta koskevan oppaan, jonka avulla matkailualan sidosryhmät voivat löytää hankkeidensa ja investointiensä kannalta tärkeimmät EU:n rahoituslähteet.

Kollektiivisten kokemusten jakaminen kulttuuritiloista ja -tapahtumista, kulttuuriperintökohteista ja kulttuurimatkailusta tulee olemaan yksi näkyvimmistä Euroopan avautumisen merkeistä. Se on myös olennaisen tärkeää **kulttuuri- ja luovan talouden** selviytymiselle, sillä pandemian hillitsemiseksi asetetut rajoitukset ovat vaikuttaneet alaan erityisen voimakkaasti. Ala menetti noin 31 prosenttia tuloistaan vuonna 2020. Vaikutus kohdistui eniten esiintyviin taiteisiin (vähennys 90 %) ja musiikkiin (vähennys 76 %).²³ Yhteisen lähestymistavan ja yhteisten indikaattorien avulla voidaan tehdä päätöksiä rajoitusten poistamisesta lisäämällä yleisön ja kävijöiden luottamusta siihen, että avaaminen toteutetaan vastuullisesti. Komissio käyttää olemassa olevia yhteistyörakenteita ja -verkostoja²⁴ vaihtaakseen tietoja kulttuurialan turvallisesta avaamisesta. Jotta voitaisiin paremmin koordinoita jäsenvaltioiden toimia kulttuurialan ja luovien toimialojen toiminnan turvalliseksi käynnistämiseksi, komissio laatii suuntaviivat musiikkialaa (festivaalit, esiintymispaikat), audiovisuaalialaa (elokuvasfestivaalit ja -messut, elokuvateatterit, kuvauspaikat), esittäviä taiteita (festivaalit, esiintymispaikat), näyttelytiloja, kuten museoita ja gallerioita, kirjastoja ja kulttuuriperintökohteita varten.

Kulttuurimatkailu edistää kasvua ja luo työpaikkoja, sillä neljä kymmenestä matkailijasta valitsee kohteensa kulttuuritarjonnan perusteella. Komissio käynnistää sosiaalisessa mediassa kestäväää kulttuurimatkailua koskevan EU:n kampanjan, jossa esitellään EU:n kulttuuriperintökohteita ja -reittejä sekä kulttuuritapahtumia ja festivaaleja. Kunhan olosuhteet sen sallivat, uusia aloitteita tuetaan Erasmus+ -ohjelman ja sen DiscoverEU-toimien kautta, jotta voidaan edistää nuorten mahdollisuuksia tutustua Euroopan kulttuuriperintöön junalla matkaillen Euroopan rautateiden teemavuoden aikana ja sen jälkeen.

²² <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/4e2z-pw8r>

²³ <https://www.rebuilding-europe.eu/>

²⁴ Esimerkiksi kulttuuri- ja luovien alojen foorumi Creatives Unite, <https://creativesunite.eu/>

Maailmanlaajuisten selviytymiskyvyn kehittäminen covid-19-virusta vastaan

Covid-19-pandemian päättymisen EU:ssa riippuu globaalista edistymisestä. Mikään maa tai alue ei ole turvassa covid-19-pandemialta, ellei sitä hillitä maailmanlaajuisesti, ja vain globaalilla toimintatavalla voidaan saada aikaan ratkaisu globaaliin kriisiin. Niin kauan kuin virus leviää, inhimilliset menetykset jatkuvat: maailmassa on vahvistettu jo lähes 120 miljoonaa tautitapausta ja raportoitu yli 2,6 miljoonasta kuolemantapauksesta. Viruksen jatkuva leviäminen merkitsee myös jatkuvaa riskiä siitä, että syntyy uusia esiintymiä ja uusia muunnoksia, jotka saattavat vaikuttaa rokotteiden tuomaan suojaan. EU:lla on sekä vastuu että intressi täyttää antamansa sitoumus torjua covid-19-pandemiaa koko maailmassa.

EU on kansainvälisten torjuntatoimien eturintamassa. Se on antanut konkreettista taloudellista tukea, hätäapua ja luontoissuorituksina annettavaa tukea kansainvälisille kumppaneille ja maille eri puolilla maailmaa. Tällä Team Europe -lähestymistavalla²⁵ on tähän mennessä saatu kokoon yli 40 miljardia euroa kansainväliseen tukeen covid-19-pandemian torjumiseksi.

Kuten EU:n sisälläkin, kestävä lähestymistapa tarkoittaa rokottamista. Tämän vuoksi EU on tukenut voimakkaasti COVAX-hankkeen puitteissa toteutettavaa työtä rokotteiden maailmanlaajuisessa käyttöönotossa. EU ja sen jäsenvaltiot Team Europe -ryhmänä ovat yli 2,2 miljardin euron rahoituksellaan COVAX-hankkeen (maailmanlaajuinen aloite, jolla pyritään varmistamaan rokotteiden tasapuolinen saatavuus) tärkeimpiä tukijoita. EU on myös kehottanut kaikkia kumppaneita liittymään tähän työhön. **COVAX-yhteistyömekanismiin** puitteissa on jo aloitettu rokoteannosten toimitukset, ja rokotteita jaetaan kaikkiin matalan ja keskitulotason maihin vuoden 2021 alkupuoliskolla. Tämän pitäisi riittää siihen, että näissä maissa rokotetaan terveydenhuoltohenkilöstö kokonaan sekä koko väestöstä aluksi vähintään 3 prosenttia ja vuoden loppuun mennessä vähintään 20 prosenttia. Humanitaarisella puskurilla, johon sisältyy 100 miljoonaa rokoteannosta, ja siihen liittyvällä avoimella jakomekanismilla varmistetaan osaltaan, että haavoittuvassa asemassa olevat väestöryhmät saavat rokotteita.

EU ja sen jäsenvaltiot ottavat käyttöön koordinoitun eurooppalaisen lähestymistavan rokotteiden jakamiseen perustamalla **EU:n rokoteapumekanismiin**, jonka peruseräpäätteitä ovat oikeudenmukaisuus, vaihteellisuus, jätteettömyys ja Team Europe -lähestymistapa. Tavoitteena on tukea jäsenvaltioiden nykyisiä kahdenvälisiä aloitteita ja edetä niitä pidemmälle sekä perustaa EU:n yhteispanos, johon toimitetaan rokoteannoksia tasapuolisesti jäsenvaltioiden osuuksista, ja kasvattaa sitä suuremmaksi. Mekanismin toiminta käynnistyy ja kehittyy asteittain, kun rokotteiden saatavuus paranee ja määrälliset tavoitteet on asetettu. Rokotteet kanavoidaan mieluiten COVAX-hankkeen kautta, ja niitä voidaan edelleen jakaa myös suoraan, erityisesti Länsi-Balkanin maihin, naapurimaihin ja Afrikkaan. EU helpottaa edelleen myös koordinoitua ja logistiikkaa ja osarahoittaa rokotteiden kuljetusta unionin pelastuspalvelumekanismiin kautta.

Samaan aikaan EU ja sen jäsenvaltiot tukevat edelleen rokotusstrategioiden valmistelua ja käyttöönottoa maa- ja aluetasolla Team Europe -lähestymistapaa noudattaen. Ne toteuttavat

²⁵ EU:n Team Europe -lähestymistavassa hyödynnetään kaikkien EU:n toimielinten panosta ja yhdistetään EU:n jäsenvaltioiden ja rahoituslaitosten resursseja. Samalla noudatetaan EU:n toimivaltaa ja päätöksentekomenettelyjä, esimerkiksi äänestysääntöjä, jotka on vahvistettu EU:n perussopimuksissa.

yhteisiä toimia alueellisten ja maailmanlaajuisten toimijoiden, myös humanitaaristen toimijoiden, kanssa. Pitkällä aikavälillä on olennaisen tärkeää tehdä yhteistyötä kumppanimaiden kanssa – erityisesti Afrikassa – terveydenhuoltojärjestelmien ja tuotannon vahvistamiseksi. Tämä koskee esimerkiksi rokotekapasiteettia, diagnostiikkaa ja hoitoja.

Rokotetuotannon laajentaminen globaalisti ja rokotteiden toimittaminen apua tarvitseviin maihin edellyttää viranomaisten, rokotteiden kehittäjien ja valmistajien välisen maailmanlaajuisen yhteistyön lisäämistä, jotta tarvittavalle teknologiaosaamisen siirrolle saadaan aikaan vapaaehtoinen lupamenettely. EU tukee tällaisia toimia muun muassa Maailman kauppajärjestön puitteissa. Se osallistuu muiden rokotetuottajamaiden toimiin, jotta vältetään tiiviisti integroitujen toimitusketjujen häiriöt. EU varmistaa myös, että sen covid-19-rokotteiden vientiä koskevaa **avoimuus- ja lupamekanismia**, johon liittyy useita poikkeuksia²⁶, sovelletaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Valmius reagoida covid-19-pandemian aktivoitumiseen

Parhaillaan toteutettavat keskeiset terveystoimenpiteet – rokotukset, testaus ja jäljittäminen sekä valmius virusmuunnosten suhteen – antavat merkittävää varmuutta siitä, että viime vuoden aikana koetut vastoinkäymiset eivät enää ole yhtä todennäköisiä. Rajoitusten purkamista ajoittain seurannut viruksen uusi leviäminen tarkoittaa kuitenkin sitä, että luottamuksen rakentamisessa on tärkeää tietä, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat valmiita toimimaan, jos tilanne huononee uudelleen esimerkiksi uuden muunnoksen myötä. Edellä kuvatut ECDC:n puitteet ovat erityisen hyödyllisiä sen vuoksi, että niiden avulla voidaan tunnistaa nopeasti mahdolliset viruksen aktivoitumisen vaarat ja yksilöidä sopivimmat käyttöön otettavat rajoitukset.

Terveystoimien osalta komissio tukee jäsenvaltioita edelleen **unionin pelastuspalvelumekanismin** kautta. *Ympäri vuorokauden toimiva hätäavun koordinoitikeskus* voi tuntien kuluessa auttaa hätälääkintäryhmien (kuten romanialaisten, tanskalaisten ja belgialaisten lääkäreiden ja sairaanhoitajien lähettäminen hiljattain Slovakiaan), kriittisten lääkinnällisten laitteiden, rokotteiden (Ranska jakoi äskettäin annoksiaan Slovakian ja Tšekin kanssa) ja henkilönsuojainten (myös rescEU-valmiusvarastosta saatujen) lähettämisessä ja rahoittaa sitä. Hätätilanteen tukiväline mahdollistaa potilaiden nopean siirron jäsenvaltiosta toiseen terveydenhuoltolaitoksiin kohdistuvan paineen helpottamiseksi.

Pitkällä aikavälillä EU:n on myös otettava käyttöön vahvempi kehys parantaakseen selviytymiskykyä ja varautumista tulevien pandemioiden varalta. Tämä on jo tavoitteena **Euroopan terveysunionia** koskevissa ehdotuksissa sekä parhaillaan käynnissä olevassa terveysalan hätätilanteiden valmiusviranomaista koskevassa työssä. Tätä tuetaan myös käynnissä olevalla unionin pelastuspalvelumekanismin tarkistuksella. Euroopan terveysunionia koskevat ehdotukset, joilla pyritään parantamaan EU:n terveysturvaa, olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian. Komissio esittää selviytymiskykyä ja varautumista koskevan vision Eurooppa-neuvoston jäsenten pyynnöstä annettavassa **tiedonannossa saaduista kokemuksista**.

²⁶ Poikkeuksia ovat erityisesti toimitukset COVAX-sitoumuksia koskevassa luettelossa lueteltuihin matalan ja keskitulotason maihin sekä COVAXin kautta ostettujen ja/tai toimitettujen rokotteiden vienti.

EU:n olisi myös pohdittava, olisiko viime vuoden aikana toteutettujen muiden hätätoimien, kuten vihreiden kaistojen järjestelmän, onnistuminen huomioitava luomalla kehys, joka voidaan aktivoida mahdollisissa uusissa kriiseissä. Tuleva **Schengen-strategia** tarjoaa myös tilaisuuden ottaa käyttöön vahvat valmiussuunnittelu- ja koordinointimekanismit sisä- ja ulkorajoilla toteutettavia toimenpiteitä varten. Tässä olisi otettava huomioon kriisistä saadut kokemukset ja tarve rajoittaa vapaan liikkuvuuden ja sisämarkkinoiden toiminnan mahdollisia häiriöitä mahdollisimman pitkälti.

4. TULEVAT TOIMET

Seuraavat kuukaudet edellyttävät covid-19-pandemian suhteen määrätietoisia toimia, joilla varmistetaan yhteiskunnan ja talouden kestävä ja turvallinen avaaminen. Kaikilla tasoilla tarvitaan koordinoituja toimia sen varmistamiseksi, että seuraavat vaiheet ovat mahdollisimman tehokkaita viruksen esiintyvyyden vähentämiseksi, kansalaisten ja yritysten tukemiseksi ja yhteiskunnan palauttamiseksi normaalitilanteeseen. Komissio kehottaa kaikkia EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita edistämään yhteisiä toimia: erityisen tärkeää on viestinnän tehostaminen.

Eurooppa-neuvosto

- kehoitus noudattaa Euroopan turvalliseen avautumiseen sovittua lähestymistapaa, joka perustuu vankkaan tieteelliseen kehykseen;
- tuki maailmanlaajuisesti toteutettavien pandemian hillitsemistoimien koordinoinnille Team Europe -lähestymistavan pohjalta.

Euroopan parlamentti ja neuvosto

- keskustelujen nopeuttaminen ja yhteisymmärrys ehdotuksista, jotka koskevat digitaalista vihreää todistusta;
- keskustelujen vauhdittaminen ja yhteisymmärrys terveysunionia koskevista lainsäädäntöehdotuksista ennen vuoden loppua.

Euroopan komissio

- tuen jatkaminen rokotteiden tuotannon lisäämiselle sekä sopimussitoumusten oikea-aikainen noudattaminen;
- teknisten ratkaisujen kehittäminen edelleen Euroopan tasolla kansallisten järjestelmien yhteentoimivuuden parantamiseksi matkustamisen, tietojenvaihdon ja kontaktien jäljittämisen helpottamiseksi;
- eurooppalaisen hoitokeinoja koskevan strategian esittäminen.

Jäsenvaltiot

- rokotosohjelmien nopeuttaminen lisääntyvän tarjonnan mukaan;
- covid-19-pandemian torjuntaa koskevien väliaikaisten rajoitusten oikeasuhteisuuden ja syrjimättömyyden varmistaminen;

- digitaalisen vihreän todistuksen teknisen täytäntöönpanon vauhdittaminen, jotta ehdotus voidaan hyväksyä nopeasti;
- kaikkien suositusten nopea toteuttaminen ja tarvittavan infrastruktuurin kehittäminen saatavilla olevien välineiden käyttämiseksi pandemian torjuntaan.